

denne Gang. Vi vide slet ikke, hvorfra vi skulle faae disse Penge; derom er der intet oplyst ved denne Leilighed; det er stillet hen i en ganske uvis Fremtid, hvorledes de skulle bringes tilveie. Vi forpligte os her til at skaffe dem tilveie, men i det foregaaende Tilfælde forpligtede vi os kun til at forrente dem, og derimellem er der en meget væsentlig og betydelig Forskjel.

Jeg skal nu gaae over til det Spørgsmaal, der er kommet frem, idet der er sagt, at Regjeringen kan sælge kongelige Statsobligationer for dette Beløb, ligesom man har kunnet gjøre hidtil; man har kunnet sælge for 2 Millioner om Aaret i de senere Aar — og man maatte altsaa ogsaa kunde gjøre det i Fremtiden. Jeg vil dog tillade mig at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa, at dette ingenlunde forholder sig saaledes; thi det er afhængigt af en Mangfoldighed af Omstændigheder, om man er istand til at sælge eller ikke. Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) fremsførte i denne Retning flere Betragtninger; men det vil let sees, at disse væsentlig vare hypotetiske. De vare støttede paa Formodninger om, hvorvidt Landeieendommene ville gaae op i Værdi eller ikke; men vi kunne paa ingen Maade vide, hvorledes de nærmest følgende Aar ville blive, og om Landeieendommene ville stige i Værdi eller ikke. Prisen paa Obligationer er afhængig af to Ting: For det Første af Landets Overstus, af den Masse Capital, der søger Anbringelse i disse Aar, og dernæst af Massen af de Obligationer, der tilbydes til Salg, men hvorvidt Landets Overstus vil blive et saadant, at man kan vente, at en meget betydelig Mængde Activer kan anbringes deri, og hvorvidt der ikke vil fremkomme andre fordelagtigere Maader at anbringe Capitaler paa for dem, der have Penge at anbringe, er Noget, vi aldeles ikke vide. Det ærede Medlem troede at kunne henvisse til, at vore Obligationer ere i Cours paa Hamborgs og Londons Børs, men dette holder jeg for aldeles illusorisk. De Obligationer, hvorom her kan være Tale, ere aldeles ikke i Cours paa Londons Børs; der søres ingen Handel med dem der, og paa Hamborgs Børs er Handelen med dem uidentvilt af aldeles ind-

skrænket Omfang. Det er kun aldeles leilighedsviis, at Beløb forlanges derfra; men til daglig Brug stæer det ikke. Spørger man nu, om det er sandsynligt, at Forholdene ville blive saaledes, at vi kunne sælge for 2 Millioner Rigsdaler hvert Aar, eller om dette ikke vil være betænkeligt i flere Henseender, svarer jeg: Jo, det har for det Første den store Betænkelighed, at det vil forhindre os i at benytte det samme Middel i andre Forhold, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at det af den Beretning, jeg paa Forlangende har tilstillet Udvalget, vil sees, at der allerede er gjort Regning paa at forbruge 1 Million, dersom vi ville undgaae en Skat. Det er dernæst ogsaa bekjendt, at der paa andre Maader vil blive udbudt meget betydelige Beløb til Salg, hvoraf følger, at den Masse af Papirer, som kommer frem, vil besvære og tynge Markedet. Spørgsmaalet er da, om det er betænkeligt at sælge lidt lavere, og der til svarer jeg: Ja, det er betænkeligt af flere Grunde. Det er betænkeligt for vor Credit i Almindelighed, saaledes som det blev berørt af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Abler), hvilket er af en meget væsentlig og stor Betydning ogsaa for Landets Velfærd i det Hele; thi man maa vel vide, at vore Statsobligationers Priis udøver en meget betydelig Indflydelse paa den almindelige Rentefod i Landet. Naar det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) har henviist til Creditforeningerne, vil Enhver, der har fulgt Bevægelsen i vore Papirer, kunne sige, at vore Creditforeningsobligationer, meget nær i alt Fald, stige eller falde med de lgl. 4 pCt. Obligationer; undertiden staae de lidt bedre, undertiden lidt daarligere. Altsaa siger jeg, at naar vore Statsobligationer i de senere Aar ere faldne circa 10 pCt. har dette været en væsentlig medvirkende Aarsag til, at Laan i faste Eiendomme nu ikke kunne erholdes til den samme Rentefod som før. Naar man nu spørger, om Obligationernes Fald skulde ligge i, at Regjeringen har solgt stærkt af disse Obligationer, eller i andre Forhold, troer jeg ikke, at der herpaa vil kunne gives et ganske simpelt Svar. At vore tidlige Jernbaneanlæg ikke have udøvet nogen